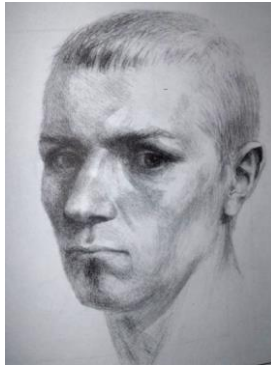

Bu mərhələyə başlayaraq, beləliklə, ümumi formanı və başın xarakterini yoxlayın ki, heç bir xırdaşlıq olmadan ona bütöv baxılsın. Başın formasının bütövlük qavrayışı rəsm aparılmasının bütün mərhələləri boyunca təqib edilməlidir. Şəkili bütövlüklə başlayırlar, bütövlüklə bitirirlər. İnsan başının rəsmində çəkilməsində detallar mühüm rol oynayır.

Sonuncu mərhələdə ümumi tonallığı yoxlayarkən, refleksləridə yoxlamağı unutmayın. Kifayət qədər tez - tez tələbələr refleks üzərində işləyərkən tonallıq dərəcəsini pozurlar, bununla şəkildə ümumi tonallığı və bütövlüyü pozaraq refleksin tonunun gücünü işığın gücünə bərabər edirlər.

Ədəbiyyat

1. Barçai Yene. İnsan anatomiyası İzd.-Eksmo, 2007
2. Qofrid Bammes Bədii plastik insan atomiyası – Drezden,1988
3. N.N. Rostovsev İnsan başının rəsm çəkilməsi - Dərslik, M., Təsviri incəsənət, 1989
4. N.Q.-mi. Tədris akademik şəklinin əsasları Dərslik M., İzd-vo Eksmo, 2006
5. N.N. Anisimov Rəsm çəkmənin əsasları, Ali məktəblər üçün dərslik M., Stroyizdat, 1974
6. A.M. Serov “Risunok” Moskva ,1975
7. A.Deyneka “Yçutes risovat” Moskva 1981

ПОСЛЕДОВАТЕЛЬНОСТЬ РИСОВАНИЯ ГОЛОВЫ ЖИВОГО ЧЕЛОВЕКА

Аллахвердиева Разийя Гияс кызы, Казимова Сарийя Эйваз кызы

Резюме

Портретная живопись - важный этап в художественном воспитании. Хотя эта стадия является одной из самых сложных областей, профессионализм играет огромную роль в формировании навыков и привычек. Портрет не ограничен формальным внешним сходством. Основная задача - отразить характер, образ и внутренний мир представляемого человека.

THE SEQUENCE OF DRAWING THE HEAD OF A LIVING PERSON

Allahverdiyeva Raziyya Giyas., Kazimova Sariyya Eyvaz

Summary

Portraiture is an important stage in art education. Although this stage is one of the most difficult areas, professionalism plays a huge role in shaping skills and habits. The portrait is not limited to formal external resemblance. The main task is to reflect the character, image and inner world of the person represented.

Rəyçi: dosent Hüseynov Akif

Təsviri incəsənət kafedrasının 20 sentyabr 2022-ci il tarixli iclasın 01 sayılı protokolu

Daxil olma tarixi 18 oktyabr 2022-ci il

UOT:746:75-051

AZƏRBAYCAN XALÇAÇILIQ SƏNƏTİ ƏNƏNƏLƏRİ

Verdiyeva Esmira Hüseyn qızı

Gəncə Dövlət Universiteti

Verdiyevaesmira@mail.ru

Xülasə: Qədim zamanlardan Azərbaycan xalçaları dünyanın bir çox ölkələrində məşhur olmuşdur. Azərbaycan xalçaları xovlu və xovsuz olmaqla iki yerə bölünür. Xovlu və xovsuz xalçaların orta əsrlərdə istehsal edildiyini deyə bilərik. Azərbaycan xalçalarının mənşə və mövcudiyyəti daha qədim dövrlərə təsadüf edir.

Azərbaycan xalça sənətini öyrəndikdə, Azərbaycan xalçalarının naxışını, rəngini və kompozisiyasını həmişə nəzərə almaq lazımdır. Bir-biri ilə sıx əlaqədə olan bu üç amil ümumiyyətlə xalçaların o cümlədən də Azərbaycan xalçalarının bədii xüsusiyyətlərini təyin edir.

Kompozisiya cəhətdən xalçalar müxtəlifdir. Xalçanın harada işləyəcəyindən asılı olaraq onun kompozisiyası, yəni göllərinin və xanalarının yeri, onların miqdarı və rəngi dəyişir

Açar sözlər: xalça, naxış, rəng, sənət, ornament, kompozisiya

Key words: carpet, pattern, colour, art, ornament, composition

Ключевые слова: ковер, узор, цвет, искусства, орнамент, композиция

Xalça toxumaq sənətinin kökü çox qədimdir; bu sənət qədim olması ilə bərabər, Azərbaycan xalq yaradıcılığının gözəl bir nümunəsidir. Xalçaçılıq sənətinin əmələ gəlməsi, lazımi xammal bazası olmaqla, insanların təsərrüfat ehtiyacı ilə izah edilir. Azərbaycanda istər təsərrüfat şəraiti, istərsə də təbii şərait xalçaçılığın inkişafı üçün əlverişli olmuşdur, yun parça istehsalından ötrü tükənməz bir mənbə olan qoyunçuluğun geniş yayılması, gözəl təbii boyaqların olması Azərbaycanda zərif xalçaçılıq sənətinin inkişafı üçün lazımi imkan yaratmışdır. Köçəri həyat tərzinin rahatlığına kömək edən xalçaçılıq, sonralar oturaq quruluşa da xidmət etməyə başladı. Azərbaycanda xalça istehsalı əsrlər boyu inkişaf edərək orta əsrlərdə bir əmtəə kimi, beynəlxalq satış bazarına çıxarıldı. Azərbaycanda xalça toxumaq sənətinin keçdiyi inkişaf mərhələlərinin dəqiq tarixini göstərməyə imkan verən faktlar yoxdur. Hər halda qətiyyətlə söyləmək olar ki, xalça toxumaq sənəti parça toxumaqdan sonra meydana çıxmışdır. Görünür, əvvəlcə qaba, yun parça sonralar əlvan naxışlı parça meydana çıxmış, daha sonralar saya və onun ardınca da əlvan və naxışlı palaz toxunmuşdur. Xovlu xalça isə nisbətən sonrakı dövrə aiddir. Azərbaycanın xovlu xalçalarının meydana gəlməsini uzaq keçmişdə axtarmaq lazımdır. Bir çox ədəbiyyat mənbələri Azərbaycanda çox qədim zamanlarda xalçalar olduğunu xəbər verir. Azərbaycan tarixindən məlumdur ki, hələ III-IV əsrlərdə Azərbaycanda xalça və xalça məmulatı olmuşdur. Bunu 1945-1950-ci illərdə Mingəçevirdə aparılan qazıntılar aşkar etmişdir. Buradakı qəbirlərdən birindən keçə, çürümüş palaz və xalça parçaları tapılmışdır. V-VI əsrlərdə, Sasanilər dövründə, Azərbaycan bədii sənəti əmtəə istehsalı dairəsinə daxil olmağa başlayırdı. Başqa bədii məmulat növləri ilə yanaşı böyük bir məharətlə zərif parçalar və xalçalar da hazırlanırdı. VII-VIII əsrlərdə Azərbaycanda ərəb xilafəti ağalığı etdiyi dövrdə Azərbaycanın ərəzində xalça istehsalı nəinki kəsilmədi, əksinə daha da inkişaf etdi. Bunu ondan görmək olar ki, əhali hər il xəlifəyə yüksək vergilər verərək, başqa qiymətli şeylərlə bərabər bədii xalçalar da göndərirdi. X əsrdə yaşamış ərəb tarixçiləri xəbər verirlər ki, Azərbaycanın toxuma və basma parçaları ilə bərabər xalçaları da çox şöhrət tapmışdı. Məsələn, Təbriz xalıları Azərbaycandan çox-çox uzaqlarda belə

məşhur olmuşdur. Beləliklə, bu məlumatlar orta əsrlərdə Azərbaycanda xovlu xalılar istehsal edildiyini tam yəqinliklə göstərir.

Lakin həmin dövrlərdə istehsal edilmiş xalıların nümunələri və ya onların şəkilləri hələlik əlimizdə olmasa da, XIV-XV əsrlərdə bir çox Qərbi Avropa və Şərq ölkələri bazarlarında Azərbaycan xalılarının geniş yayıldığını bildirən çoxlu faktlar mövcuddur. Bunları təsdiq etmək üçün Türkiyə və İran miniatürçü rəssamlarının, renessans və barokko dövrlərində yaşamış rəssamların əsərlərində Azərbaycan xalçalarının şəklini göstərmək olar. Qərbi avropada məşhur olan, 1472-ci ildə çəkilmiş “ Məryəm ana uşağı ilə birlikdə” tablosunu müəllifi, Niderland rəssamı Hans Memlinq Məryəmin ayaqları altında Quba-Şirvan tipli xovlu Azərbaycan xalçasını təsvir etmişdir.

XIII-XV əsrlərdə İran və Türkiyənin bir çox miniatürçü rəssamlarının əsərlərində Azərbaycan xalq naxışlarından və bəzəklərindən istifadə olunmuşdur. Bir qədər əvvəl adını çəkdiyimiz məşhur Azərbaycan rəssamı Sultan Məhəmməd bir çox müxtəlif kompozisiyalarda gözəl çeşnilər yaratmışdır. Beləliklə, yuxarıda göstərilən tarixi faktlar çox yüksək qiymətləndirilən Azərbaycan xalçalarının mənşə və mövcudiyyətini daha qədim dövrlərdə axtarmağa imkan verir. Beynəlxalq bazarlar vasitəsi ilə Azərbaycan xalılarının XV-XVI əsrlərdə Avropanın və Şərqin bir çox ölkələrinə yayılması və bu yerlərin rəssamlarının əsərlərində əks etdirilməsi tamamilə inkar olunmaz bir faktdır. Azərbaycan xalçalarının təsnifatına tədqiqatçılar müxtəlif cür yanaşırlar. Bəzi tədqiqatçılarımız Azərbaycan xalçalarını coğrafi əlamətinə görə təsnif edərək onların istehsal edildiyi yerlərə əsasən 2 tipə ayırır, bəziləri isə Azərbaycan xalçalarını 6 tipə ayıraraq onlara toxunduğu yerin adını verirlər. Qərbi Avropa tədqiqatçılarına gəldikdə isə vəziyyət daha pisdır. Çox zaman onlar Azərbaycan xalçalarını ayıra bilməyib, onları İrana və ya Türkiyəyə aid edir, ya da ən uzaq başı “Qafqaz xalçaları” deyərək ümumi adla adlandırırlar. Bizə belə gəlir ki, bir çox Qərbi Avropa və rus tədqiqatçıları Azərbaycan xalçalarının düzgün təsnifatını və xüsusiyyətlərini öz əsərlərində lazımınca əsaslandırma bilməmişlər. Məsələn burasındadır ki, Azərbaycan xalçalarının təsnifatına, onların bədii tərtibatı və toxunma texnikası nöqtəyi-nəzərindən yanaşmaq lazımdır. Bu cəhətdən Azərbaycan Elmlər Akademiyasının Memarlıq və İncəsənət İnstitutunun qiymətli işini göstərmək olar. Bu institut xovlu və xovsuz xalçaların qruplaşdırılmasına dair çox mürəkkəb bir sxem işləyib hazırlamışdır: Həmin sxemə görə Azərbaycan xalçaları əsasən dörd tipə bölünür: Quba-Şirvan, Gəncə-Qazax, Qarabağ və Təbriz xalçaları. Hər tipə də müəyyən xalçalar daxil olur ki, bunlar da toxunduqları yerə görə adlanır. Məsələn, Quba-Şirvan tipli xalçalara yeddi xalça qrupu daxildir. Bakı, Şamaxı, Quba, Dəvəçi, Qonaqkənd, Xızı və Qusar xalça qrupu. Bunların yalnız Bakı qrupunda müəyyən üslubda toxunmuş məşhur “Xiləputa”, “Suraxanı”, “Xiləfşan”, “Görədil”, “Fatmayı”, “Novxanı” xalçaları vardır. (Bu xalçalar toxunduqları yerə görə adlanmışdır). Gəncə-Qazax, Qarabağ və Təbriz xalçaları da təxminən bu qaydada təsnif olunur. Beləliklə, Azərbaycan xalçalarının, Azərbaycan Elmlər Akademiyasının Memarlıq və İncəsənət İnstitutu tərəfindən əsaslı surətdə qruplaşdırılması və təsnifatı, onların bədii və texnologiyə xüsusiyyətlərini nəzərə alıb, Azərbaycan xalçalarının hər tipini dəqiqləşdirməyə imkan verir. Bu sxemə əsasən qəti surətdə söyləmək olar ki, Ərdəbildə Şeyx Səfi məscidində toxunmuş və Nyu-Yorkda “Metropolitan” muzeyində saxlanan birinci xalı (1530) və Londonda “Viktoriya Albert ” muzeyində saxlanan ikinci xalı (1539), Azərbaycan xalılarıdır. Eyni sözü Vyanadakı, XV əsrə aid, “İncəsənət və sənaye” muzeyində saxlanan naxışlı Quba-Şirvan tipli xalça haqqında da söyləmək olar. Adətən bu xalça səhvən Türkiyəyə aid edilir, halbuki onun Azərbaycan xalçası olmasına heç bir şübhə yoxdur. Azərbaycanın xalça sənətini öyrəndikdə, Azərbaycan xalçalarının naxışını, rəngini və kompozisiyasını həmişə nəzərə almaq lazımdır. Bir-birilə sıxı

əlaqədə olan bu üç amil ümumiyyətlə xalçaların, o cümlədən də, Azərbaycan xalçalarının bədii xüsusiyyətini təyin edir. Azərbaycan xalçaları kompozisiya cəhətdən müxtəlifdir. Xalçanın harada işləyəcəyindən asılı olaraq onun kompozisiyası, yəni göllərinin və xanalarının yeri, onların miqdarı və rəngi dəyişir. Mövcud Azərbaycan xalçaları məişətdə işlədilməsinə görə cürbəcürdür. Məsələn: a) həcmcə balaca olan namazlıq xalça. Bunu dindarlar namaz qılan zaman yerə salırlar. b) xüsusi divar xalçaları və c) qonaq otaqlarını bəzəmək üçün bir neçə xalçadan ibarət dəstə xalçalar. Bunlar ölçüsünə, formasına və kompozisiyasına görə müxtəlif olur. Ortada sərilmiş iri xalça (xalı), evin yuxarı başında (kəlləyi) və otağın ortasındakı iri xalçanın yanlarına salınan (kənarı) xalçalardır.

Yuxarıda sadalanan xalçalardan göründüyü kimi, onlar həm məişətdə işlənmə cəhətdən, həm də kompozisiyalarına görə bir-birindən fərqlənir. Azərbaycan xalçalarının kompozisiyası, bir qayda olaraq bir-birindən asılı olan iki elementdən ibarətdir: göl (xalçanın ortası) və haşiyə (xalçanın kənar bəzəkləri). Bu göl və haşiyələr, adətən Azərbaycan xalçalarının kompozisiyasının əsas xarakterini müəyyənləşdirir, naxışları isə onun kompozisiyasını tamamlayır. Hər hansı xalçanın ortasının və kənar naxışlarının kompozisiyalarının xarakterik xüsusiyyəti, ondakı rənglərin və ornamentlərin bir-birinə olan tənasübü ilə səciyyələnir. Azərbaycan xalçalarındakı bu cəhət onların keyfiyyətini müəyyənləşdirir və bunlar bir-birinə üzvi surətdə bağlıdır.

Azərbaycan xalçalarının naxışları olduqca müxtəlifdir. Biz arxeoloji üsulla bu xalçalardakı çoxlu lay və qatları tapa bilərik. Xalça naxışlarının səciyyəvi xüsusiyyətlərindən biri də onda təsvir olunan mühit əşyalarının verilməsidir. Bu cəhətdən bitki, heyvanat, həşərat və quşların stilizə edilmiş təsvirləri, həmçinin ulduz, paxlava, üçbucaq, dördbucaq, beşbucaq, altıbucaq, səkkizbucaqlı və s. həndəsi formaların təsviri Azərbaycan xalçalarının əsas naxışlarını təşkil edir. Azərbaycan xalçalarında “buta”, “qüppə”, “çaygülü”, “sarmaşıq”, “çiçək”, “qonça” və başqa bitki növləri daha çox işlənir. Bizim xalçalar rənglərinə görə də müxtəlifdir. Onlar üçün hər şeydən əvvəl çoxrənglik (polixromiya) daha xarakterikdir. Müxtəlif, həm də bir-birinə zidd (kontrast) rənglərin əlaqədar və ahəngdarlıqla işlənməsi Azərbaycan xalçalarının tipik xüsusiyyətlərindəndir. Azərbaycan xalça ustalarının rəng xəzinəsi spektrin bütün rənglərini əhatə edir. Maraqlı burasıdır ki, bizim ustaların rəng xəzinəsində bulanıq və qatışıq -solğun rənglər yoxdur. Elə buna görə də təsadüfi deyil ki, Azərbaycan xalçalarının rəngliliyi onları Şərqi ölkələri xalçalarının çoxundan fərqləndirir. Azərbaycan xalqının çoxsahəli, rəngarəng sənətinin inqilabdan əvvəlki dövrlərdə artması, inkişaf etməsi üçün lazımı zəminə yox idi. Xalçalar ayrı – ayrı adamlar tərəfindən kустar yollarla toxunurdu: bəzi hallarda isə bu sənətkarlar ayrı – ayrı sahibkarların emalatxanasında işləyirdi. Bu səbəbdən də, əməyin kapitalistcəsinə istismar olunduğu bir şəraitdə xalçaçılıq sənəti nəinki irəliləyib inkişaf etmirdi, əksinə get-gedə daha da geriləyirdi.

1924-25-ci illərdə xalçaçılıq yeni üsulla işləməyə başlamışdır. Sənaye kooperasiyası sistemində bir sıra xalçaçılıq artelləri əmələ gəlmiş və onların nəzdində bədii şuralar yaradılmışdır. Bütün bunlar xalçaçılıq sahəsində əsaslı dönüşə və yüksəlişə səbəb olmuşdur. Azərbaycanın Şamaxı, Gəncə, Qarabağ, Quba və Abşeron kimi xalçaçılıq mərkəzi ölkəyə yüzlərcə, minlərcə yüksək keyfiyyətli, bədii ornamentli xalça istehsal edib vermişdir. Əməyin mexanikləşdirilməsi, fəhlə qüvvəsinin düzgün yerləşdirilməsi, yüksək texniki üsullardan, xammaldan və istehsalatda tətbiq edilən bir sıra başqa tədbirlərdən səmərəli istifadə edilməsi-bütün bunlar, buraxılan xalçaların yüksək keyfiyyətini təmin etmişdir.

Xalça ustaları bəzəkli və naxışlı xalçalarla yanaşı mürəkkəb məzmunlu, kompozisiyalı və portret xalçalar da toxuyurlar. Xalq ustalarımız peşəkar rəssamlarla birlikdə 1930-cu ildən bəri bir sıra olduqca gözəl xalçalar yaratmışlar. Bu xalçalar respublikamızdan çox-çox

uzaqlarda belə böyük şöhrət qazanmışdır. Azərbaycanın süjetli xalçaları 1935-37-ci illərdə respublika bədii sərgilərində, 1940-50-ci illərdə Ümumittifaq sərgilərində, 1937-38-ci illərdə Paris və Nyu Yorkda açılmış Ümumdünya sərgilərində, 1956-cı ildən başlayaraq müxtəlif ölkələrində və 1959-cü ildə Çində və başqa yerlərdə keçirilmiş sərgilərdə nümayiş etdirilmişdir.

Göstərilən xalçaları Azərbaycanın xalçatoxuyan qadınlarının məharətli əlləri yaratmışdır. Bu işdə xüsusilə Sona Əhmədova, Gülnanə Mustafayeva, Ruqiyyə İsgəndərova, Zeynəb Ələkbərova, Rəxşəndə Teymurova və bir çox başqaları fərqlənmiş və xalqın böyük hüsn-rəğbətini qazanmışlar. Məzmunlu xalçaların yaradılması, onlarca yüksək bədii keyfiyyətli, son dərəcə qəşəng və əlvan xalçaların müəllifi olan, Azərbaycanın nəqqaş-rəssamı, görkəmli xalçaçılıq ustası Stalin mükafatı laureatı Lətif Kərimovun adı ilə sıx bağlıdır.

Lətif Kərimovun bilavasitə rəhbərliyi ilə Nizami poemalarının motivləri əsasında hazırlanmış xalçalar, V.İ. Leninə və İ.V.Stalinə həsr olunmuş böyük xalılar, habelə bir çox başqa portretli xalçalar, müəllifi xalçaçılıq sənəti ustalarının ön sırasına çıxarmışdır. Lətif Kərimovun xalçaçılıq sahəsində böyük elmi-bədii tədqiqatları, xüsusən müasir xalçaçılıqda müvəffəqiyyətlə tətbiq edilən motiv və element yaratmaq sahəsində görkəmli xidmətləri vardır.

Xalçaçılıq məmulatına, xovlu xalçadan əlavə, bir neçə başqa toxumalar da daxildir. Bu toxumalar ancaq texnoloji cəhətlərinə görə xalçadan və eyni zamanda bir-birindən ayrılırdı. Xalçalarda olduğu kimi, bunların da rəngləri eynidir. Lakin toxumalar kompozisiya quruluşları və naxışları etibarilə xalçalardan ayrılır. Aşağıda izah edəcəyimiz bu növlər əsas etibarilə həndəsi motivli naxışları əhatə edir və düz, üfüqi zolaqlarla, üçkünc, dördkünc, paxlava və müxtəlif formalı göl və haşiyələrlə bəzənir. Bəzi hallarda son dərəcə stilizə olunmuş heyvanat, nəbatat və s. motivlərə də rast gəlirik.

Xalçaçılıq məmulatına daxil olan növlər də əsas etibarilə xalça toxunan yerlərdə hazırlanır. Bu növlər aşağıdakılardır: Sumax-Məlum olduğu üzrə, xalça toxunan zaman ona ilmə vurulur və sonra müəyyən hündürlük saxlanılıb, sapın ucu kəsili. Sumaxda isə əksinə, ilmələr ərişə tərsinə dolandırılır. Müxtəlif rəngli yun sapları istənilən qədər toxuduqdan sonra sumaxın arxasına keçirirlər. Sumax tipinin müxtəlif növləri Qubada, Qusarda, Qarabağda və Bakıda toxunur. Bəzi yerlərdə bu, “zili” və “vəni” də adlanır. Palaz-bu növ toxumada, nə xalçadakı kimi yun sapı ilmələnir, nə də, sumaxdakı kimi ilmələr ərişə dolandırılır. Burada rəngli arqaclar ərişin üzərinə keçirilir. Bu səbəbdən palazda saya rəngli yer yoxdur. Al - əlvan sapları düzməklə palazda həndəsi naxışlar toxunur. Ən çox rast gəldiyimiz palazlar paxlava naxışlı palazlardır. Palaz Qazax, Qarabağ, Şamaxı, Quba və s. rayonlarda geniş surətdə toxunur. Bəzi yerlərdə ona “kilim” də deyilir.

Cecim-Eyni ilə palaz kimi toxunur. Lakin bunun fərqi-iplərinin incəliyindədir. O səbəbdən cecimi çox zaman ipək saplardan və xam ipəkdən toxuyurlar. Bunun naxışları ayrı-ayrı rənglərdə olan zolaqların içərisində toxunur. Əsas rənglər çəhrayı, qara, yaşıl, sarı, tünd abı və bənövşəyi rənglərdir. Cecimdən çanta, çiyin heybələri və yəhər heybələri, müxtəlif örtüklər və torbalar toxunur. Əsas toxunan yerləri Ağcabədi, Lənbəran, Şuşa və Qazaxdı.

Bunlardan əlavə, bir sıra məişət şeyləri, o cümlədən xurcun, fərməş, çuval, yəhər üstləri və s. sumax üsulu ilə toxunur. Yuxarıda göstərilən xalçaçılıq məmulatının növləri müəyyən artellərdə və emalatxanalarda indi də toxunur. Bu növlər, xüsusən palaz, hal-hazırda kütləvi surətdə hazırlanıb məişətdə işlədilir. Toxuma vasitəsilə yaradılan məişət şeylərindən bir də müxtəlif yun və ipək corablardır. Corab növləri ümumiyyətlə iki cür olur: saya, yəni berrəngli və rəngbərəng naxışlı corablar. İstər saya, istərsə də naxışlı əlvan corablar mil vasitəsilə

toxunur. Dörd və yaxud beş mildən ibarət “dəzgah” sapları keçirib ilmələmək vasitəsilə corab hazırlanır. Corab ilmələrinin rəngləri qırmızı, qəhvəyi, yaşıl, çəhrayı, sarı, ağ, narıncı, qara, abı, bənövşəyi, boz və s. olur. Corab ən çox Şamaxı, Quba, Lənkəran, Naxçıvan, Qarabağ və digər yerlərdə istehsal edilir. Corablar əsas etibarilə Azərbaycan corablarının naxışları müxtəlif motivlərdən ibarətdir. Əsas motivlər həndəsi formalarda olur. Bəzi hallarda həddindən artıq stilizə olunmuş nəbatat və heyvanat motivlərinə də rast gəlirik. Çox zaman üçkünc, dördkünc, yarımpaxlava və başqa formalı naxışlar şaquli və üfüqi əlvan zənciri xətlər və zolaqlarla əhatə olunur. Ölkəmizin böyük şəhərlərində olan muzeylərdə, o cümlədən respublika muzeylərində, bir çox gözəl corab nümunələri saxlanılır.

Ədəbiyyat

- 1.Vidadi Muradov. Azərbaycan xalçaları. Qarabağ qrupu. Bakı: Elm, 2010, 272 s.
- 2.Bakı, Şirvan, Quba xalçaları Bakı “Ziya” 2013-176 səh.
- 3.Bakı xalçaları (yeni çeşniler) Zirə Mədəniyyət Mərkəzi - Eko-Park. Bakı xalçaları. 2018-ci il. 276 səhifə rəq, 2007 Paris 152 səh

ТРАДИЦИИ АЗЕРБАЙДЖАНСКОГО КОВРОВОГО ИСКУССТВА

Вердиева Эсмira Гусейн гызы

Резюме

История ковроткачества очень древняя,наряду с этим является наглядным примером азербайджанского народного творчества.Создание коврового искусства связано с хозяйственной потребностью людей и с наличием нужного сырья.

В Азербайджане всегда были выгодные хозяйственные и природные условия для развития ковроткачества широкое распространение овцеводства для производства шерстяных материалов, наличие красивых натуральных красителей создали нужные условия для развития коврового искусства в Азербайджане.

TRADITIONS OF AZERBAIJANI CARPET WEAVING ART

Verdiyeva Esmira Huseyn

Summary

The roots of the art of carpet weaving are very ancient,this art is ancient but it is also a beautiful example of the art of carpet weaving is explained by the economic needs of people , being the necessary raw material base, Both economic conditions and necessary raw material base, conditions in Azerbaijan have been favorable for the development of carpet weaving,the wide spread of sheep breeding,which is an inexhaustible source for the production of wool,and the presence of beautiful natural dyes are necessary opportunities for the development of the fine art of carpet weaving in Azerbaijan created.

Rəyçi: Rəsulova Elnarə

Təsviri incəsənət kafedrasının 20 sentyabr 2022-ci il tarixli iclasın 01 sayılı protokolu

Daxil olma tarixi 18 oktyabr 2022-ci il